Řetězené zpracování instrukcí v procesorech

INP 2025
FIT VUT v Brně

Techniky urychlování výpočtu v HW

- Lze realizovat speciální kódování dle potřeby dané úlohy
  - Příklad: kód zbytkových tříd
- Lze zvolit „optimální“ počet bitů pro danou úlohu
  - Příklad: 13-bitová ALU, pokud 13 bitů stačí pro danou úlohu (a ne právě 32 nebo 64 bitů, které nabízí procesor)
- Lze realizovat speciální výpočetní jednotky dle potřeby dané úlohy
  - Příklad: FFT, která není v běžném procesoru
- Paralelní zpracování (násobné výpočetní jednotky)
- Zřetězené zpracování – jinak též *pipelining*, překládané též jako *proudové zpracování*.
  - tato přednáška

Paralelní zpracování

Př. Provedení operací A1, A2, A3 a A4, které jsou nezávislé

SW: sekvenčně (sdílený HW)

```
A1;
A2;
A3;
A4;
```

HW: paralelně

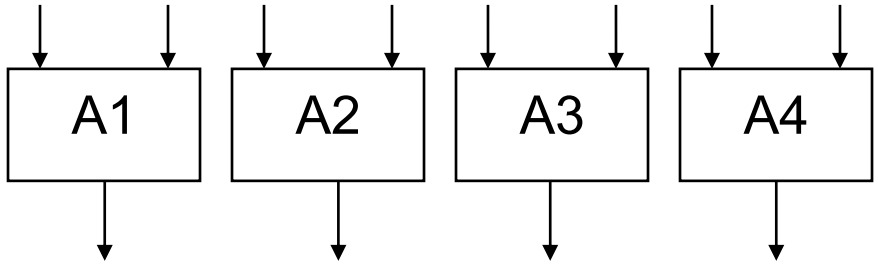

Zrychlení: 4x
Cena: 4x

Paralelní zpracování

Př. Sečtení hodnot z pole A o velikosti N prvků

SW: sekvenčně

```
S = 0;
for i=1 to N
 S = S + A[i]
```

N kroků,
1 sdílená sčítačka
(režie cyklu a čtení z paměti zanedbána)

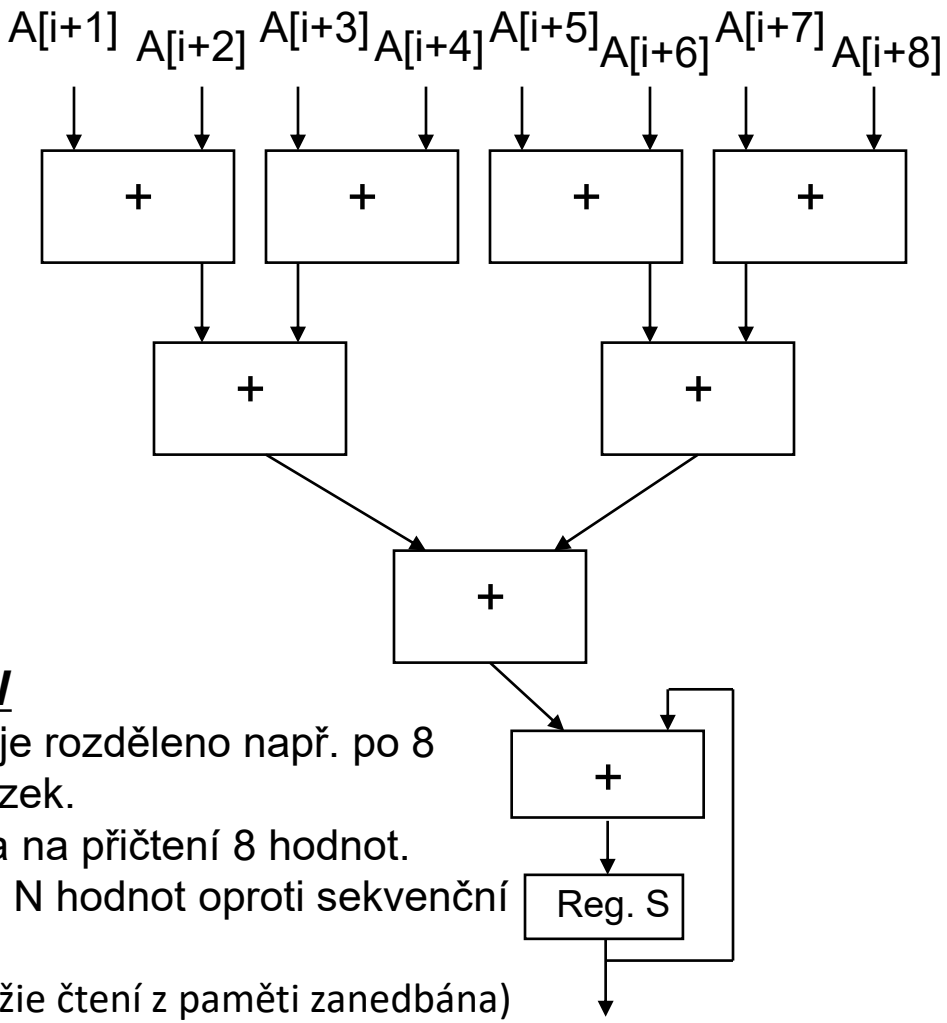

Akcelerace v HW

Pole A o velikosti N je rozděleno např. po 8 hodnotách, viz obrázek.
4 kroky jsou potřeba na přičtení 8 hodnot.
Zrychlení je ~2x pro N hodnot oproti sekvenční verzi.
Cena naroste 8x (režie čtení z paměti zanedbána)
Jak lépe využít sčítačky?

Obvod bez zřetězení

(Př. obvod=filtr, vstup=pixel, výstup=upravený pixel)

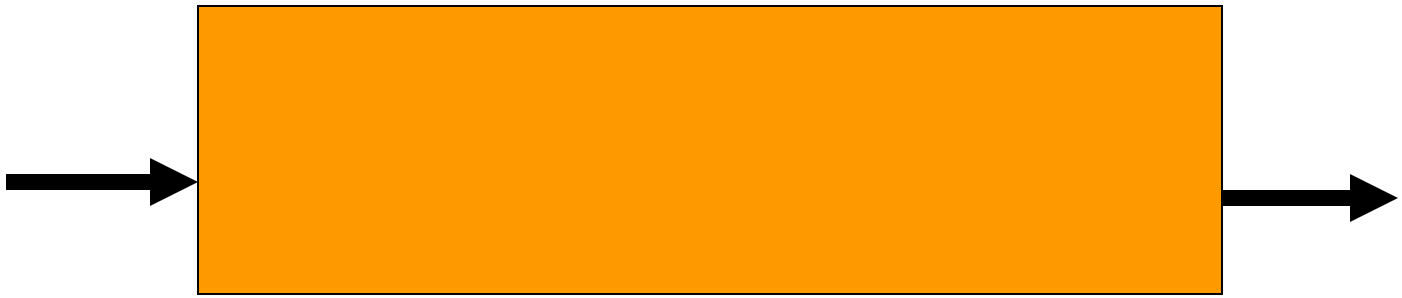

1 2 3 4 5 6

1’ 2’ 3’ 4’ 5’ 6’

Příklad: 65536 pixelů

Předpokládejme zpoždění obvodu: 90 ns

Celkem: 65536 x 90 ns = 5898240 ns = 5,9 ms

Zřetězený filtr:

rozděl původní obvod, přidej registry

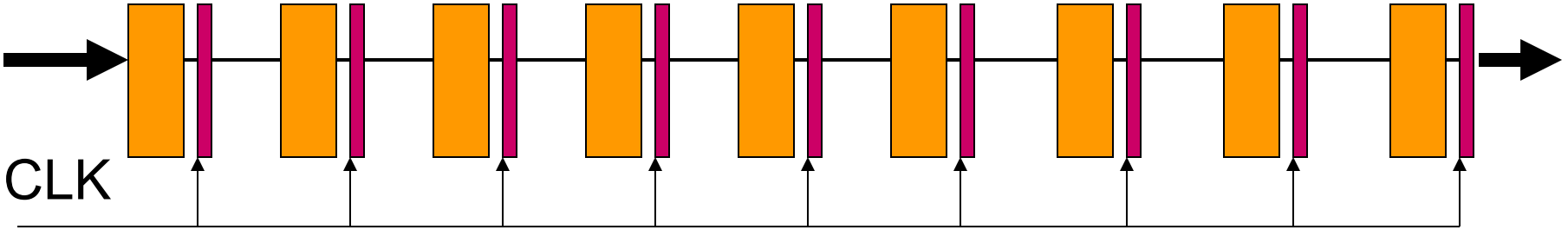

1.PIXEL								
2	1							
3	2	1						
4	3	2	1					
5	4	3	2	1				
6	5	4	3	2	1			
7	6	5	4	3	2	1		
8	7	6	5	4	3	2	1	
9	8	7	6	5	4	3	2	1
10	9	8	7	6	5	4	3	2
11	10	9	8	7	6	5	4	3
12	11	10	9	8	7	6	5	4

9 pixelů je zpracováváno současně ⇒ zrychlení 9x oproti předchozímu řešení

Zřetězený filtr – 9 stupňů

- Příklad: 65536 pixelů
- Předpokládejme zpoždění stupně: 10 ns
- 1. pixel bude zpracován za 9 x 10 = 90 ns
- 2., 3. až 65536. pixel – každý za 10 ns
- Celkem: 90 ns + 65535 x 10 ns = 655440 ns = 0.655440 ms
- Zrychlení: 8.9989 krát
  - není to 9x, protože se musí naplnit zřetězená linka
  - při výpočtu jsme neuvažovali zpoždění registru

Zrychlení použitím řetězení:

vytvoříme *k* stupňů oddělených registry

- Počet vstupů, které zpracováváme: N
- Počet stupňů: k
- Zpoždění stupně: t
- Zpoždění registru: d
- Zrychlení: $\frac{N.k.t}{(k+N-1)*(t+d)}$

Kdy má smysl zavést řetězené zpracování?
• Pokud je N dostatečně velké!
• Pokud je zpoždění stupňů přibližně stejné.
Jaký je optimální počet stupňů?
Jaká je maximální frekvence, pokud je zpoždění stupňů různé?

Zřetězení + duplikace jednotek ⇒ další urychlení

```
SW:
Vypočtěte
F[i]=(c[i]+d[i])*sin(a[i]+b[i])
pro i=1..100

for (i=1; i<=100; i++)
{
  pom = a[i]+b[i];
  pom1 = sin(pom);
  pom2 = c[i]+d[i];
  F[i] = pom1 * pom2;
}

Celkem: 100 x 4 = 400 kroků
(a to neuvažujeme test podmínky
v cyklu)
```

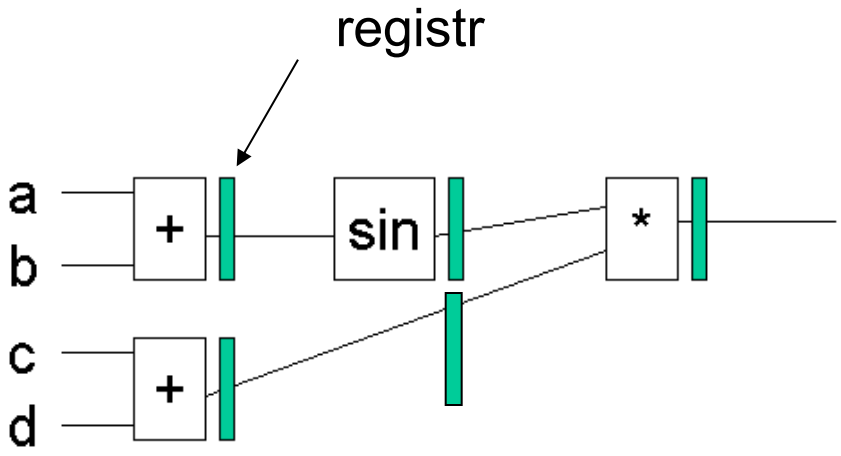

První výsledek za 3 kroky.
2. až 100. výsledek za 1 krok.
Celkem 102 kroků
Zrychlení 3,92 krát.

Řetězené zpracování instrukcí v procesorech

- Princip zřetězení se značně překrývá s principy procesorů typu RISC.
- Základní myšlenka: V procesorech CISC používali složité strojové instrukce (CPI >> 1) pouze špičkoví programátoři, ale standardní rutiny kompilátoru je nepoužívaly.
- Výhodnější by bylo implementovat pouze jednoduché, ale rychlé instrukce
  - Dojde ke zrychlení zpracování instrukcí a úspoře plochy na čipu.
  - Chybějící složité instrukce jsou nahrazeny podprogramy sestavenými z jednoduchých instrukcí.
- Cílem je dosáhnout parametru instrukčního souboru CPI =1.
- To lze zajistit pouze trikem: Překrýváním cyklů F, D a E.
  - Pozn.: U jednoduchého procesoru má instrukce CPI minimálně 3.

- Pozn: CPI – Cycles Per Instruction (počet cyklů nutných pro vykonání instrukce). Uvádí se u každé instrukce a také průměrná hodnota pro celý instrukční soubor.

Cykly procesoru

- von Neumannův procesor 1. generace

```
F D E F D E F D E …
I1    I2    I3     CPI = 3
```


- Řetězený procesor, základní, teoretický typ, ideální případ bez prostojů

```
F D E                 Instr. 1
  F D E               Instr. 2
    F D E             Instr. 3
      F D E           Instr. 4
        F D E         Instr. 5        CPI = 1
          …
```

- Řetězený procesor – reálná verze, ideální případ bez prostojů

```
F D E M W             Instr. 1
  F D E M W           Instr. 2
    F D E M W         Instr. 3
      F D E M W       Instr. 4
        F D E M W     Instr. 5        CPI ≥ 1  ?
          …
```

M – memory access (MA); W – write back (WB)

Obecné rysy architektur RISC

- Snaha o CPI = 1 (v ideálním případě)
- Všechny instrukce mají stejnou složitost
- Přístup k paměti mají pouze dvě instrukce, LOAD a STORE, ostatní pracují s registry.
- Registrová architektura (sada registrů)
- Rychlý obvodový řadič
- Oddělená paměť (cache) instrukcí a dat

Opakování: Sada registrů (Register File)
Př. 32 x 32b registr

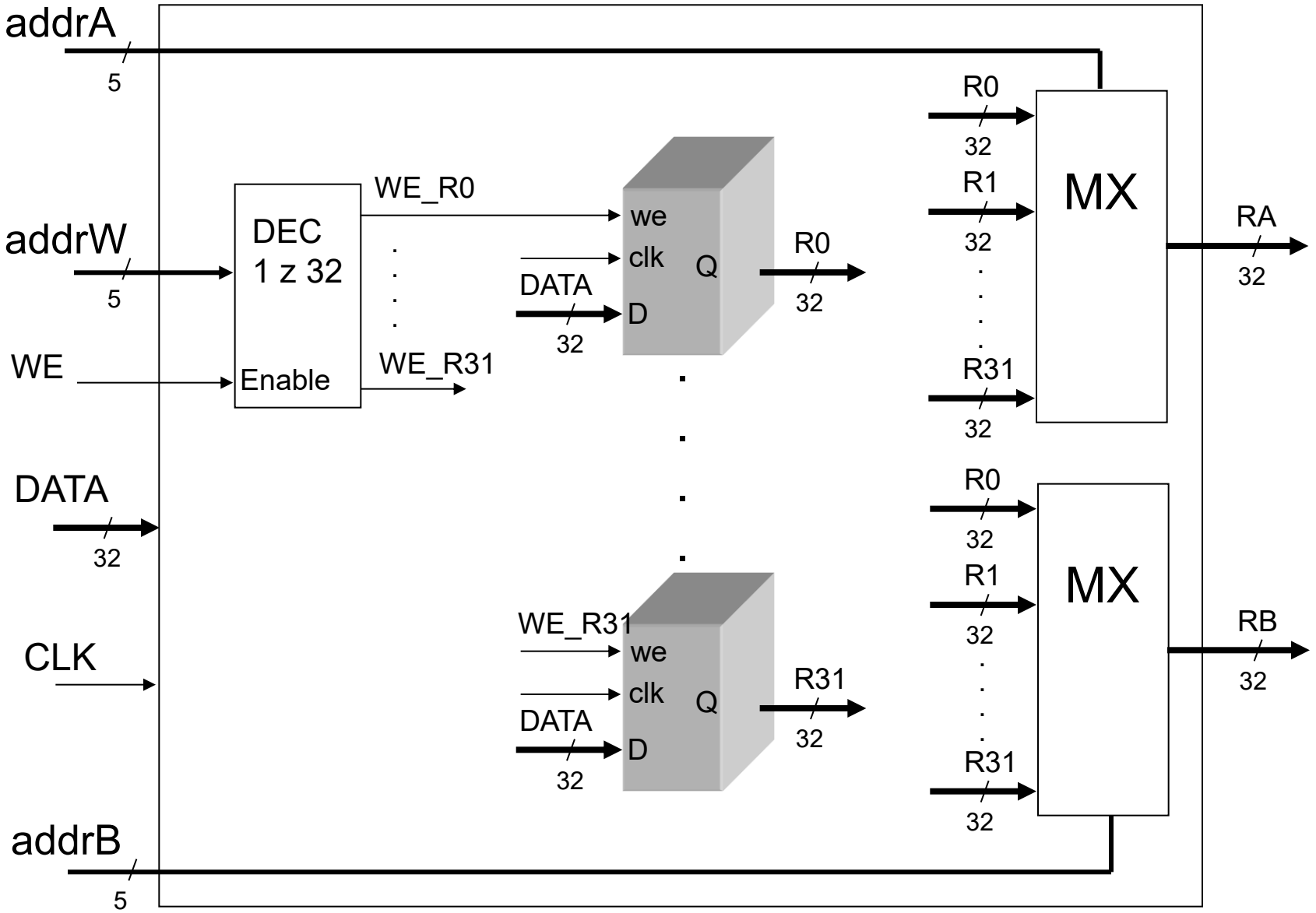

Popis cyklů reálného řetězeného procesoru

F – instruction fetch: IR ← M [PC], NPC ← PC + 4 (načtení instrukce, zvýšení PC)

D – instruction decode + register fetch:

A ← Ri, B ← Rj (výběr operandů ze sady registrů)

Imm ← IRadr (extrakce adresy z IR)

E – provedení + cyklus výpočtu efektivní adresy

MRef. : ALUoutput ← A + Imm

I R-R : ALUoutput ← A op B

…

I Branch : ALUoutput ← PC + Imm (výpočet nové adresy)

Cond ← nastavení příznaku

M – přístup k paměti + cyklus dokončení skoku

MRef. : RegDat ← M [ALUoutput], nebo

M [ALUoutput] ← B

Branch : if (cond) PC ← ALUoutput else PC ← NPC

W – uložení výsledků

I R-R : Regs [IRadr] ← ALUoutput

I R–Imm: Regs [IRadr] ← ALUoutput

I Load: Regs [IRadr] ← Reg Dat

DLX procesor – výukový RISC procesor

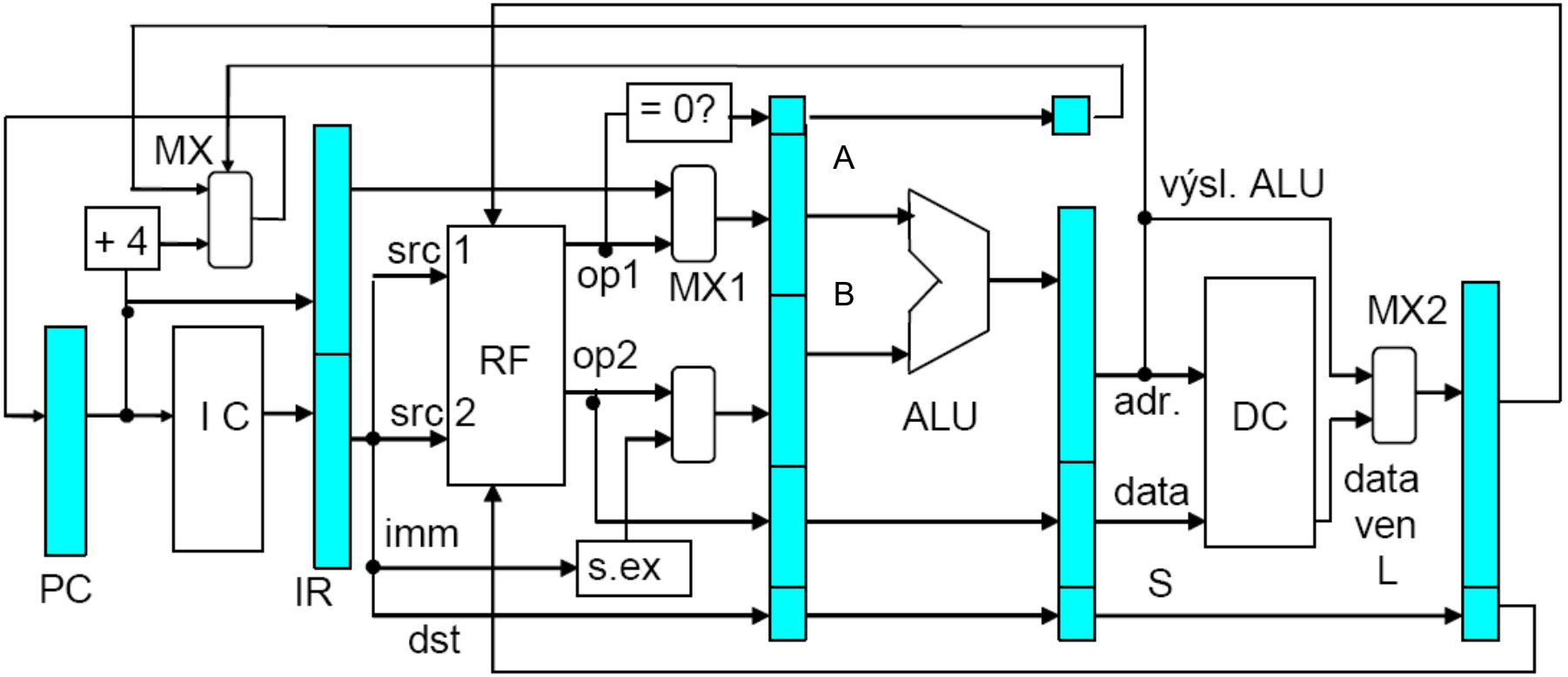

MX: multiplexor, DC: cache dat, = 0? : detektor nuly (Cond), IC: cache instrukcí, ALU: aritmeticko-logická jednotka, PC: čítač instrukcí, IR: registr instrukce, RF: soubor registrů (register file), s.ex: jednotka rozšíření znaménka (sign extension), dst: adresa cílového registru, src1 a src2: adresy zdrojových registrů, imm: přímý operand, L/S: load/store

Paměť (M) je rozdělena na paměť instrukcí (IC) a paměť dat (DC).

DLX – poznámky

- V každém taktu je celý stav zpracování instrukce (kontext) obsažen úplně a výhradně v obvodech jen jednoho stupně.
- Proto se např. index cílového registru dst (5 bitů) kopíruje z jednoho stupně do druhého, než se nakonec použije jako adresa výsledku v souboru registrů. Např. proto se také kopíruje obsah registru (op2) určený k zápisu do paměti.
- Uvedená vlastnost linky znamená, že ostatní stupně jsou volné a dají se použít pro paralelní zpracování dalších nezávislých instrukcí.
- U podmíněného skoku se adresa získá buď inkrementací (+ 4 byty u 32-bitové instrukce) nebo se stávající adresa modifikuje přičtením hodnoty získané z instrukce (26 bitů) sčítačkou v ALU.
- Přímý operand instrukce (imm) má šířku 16 bitů a v jednotce rozšíření znaménka (s.ex) se z něj vytvoří 32-bitový operand.
- Při čtení nebo zápisu do paměti D-cache může být adresa v jednom z registrů a může se k ní přičíst odstup (imm) uvedený v instrukci (16 bitů). Výpočet adresy se provádí v ALU.

Příklad: ADD R2, R5, R3, fáze F

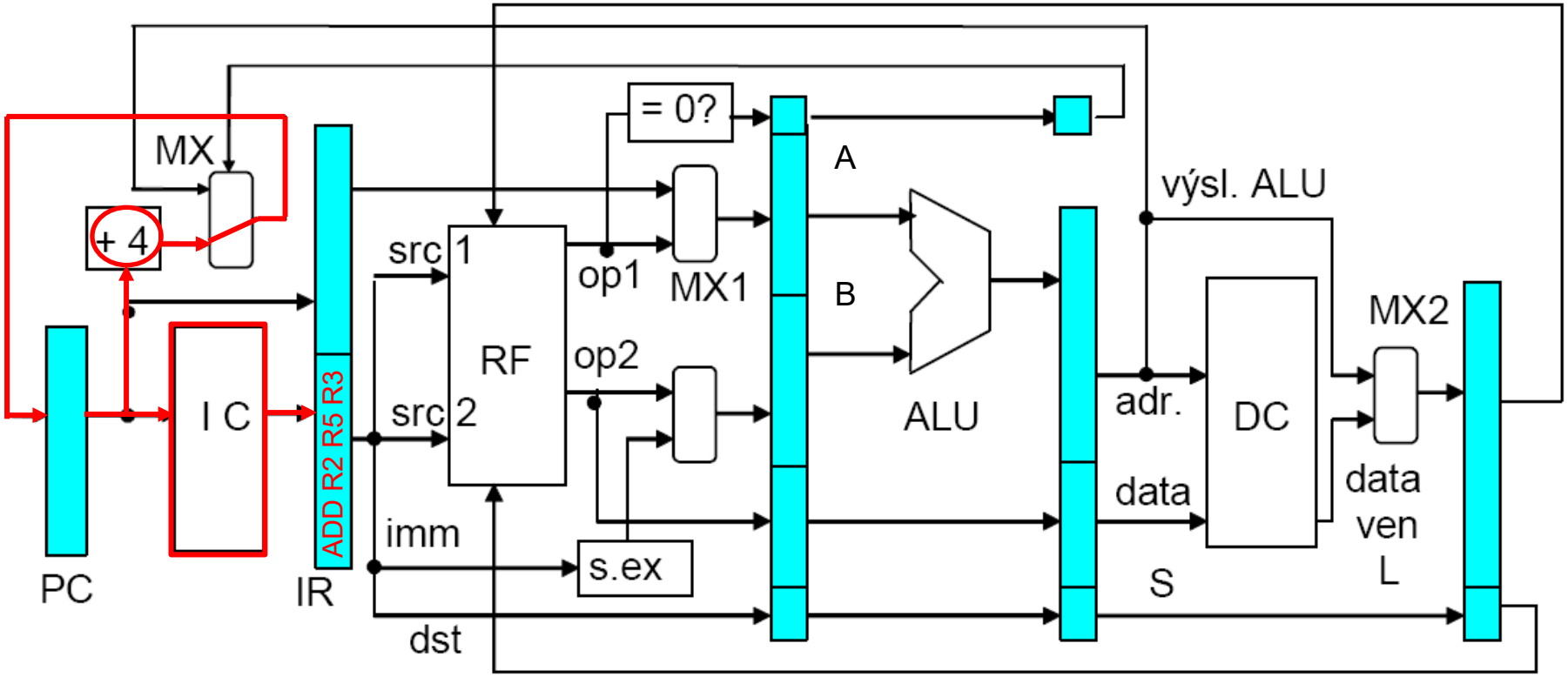

F – instruction fetch: IR ← IC [PC], PC ← PC + 4 (načtení instrukce do IR, zvýšení PC)

Příklad: ADD R2, R5, R3, fáze **D**

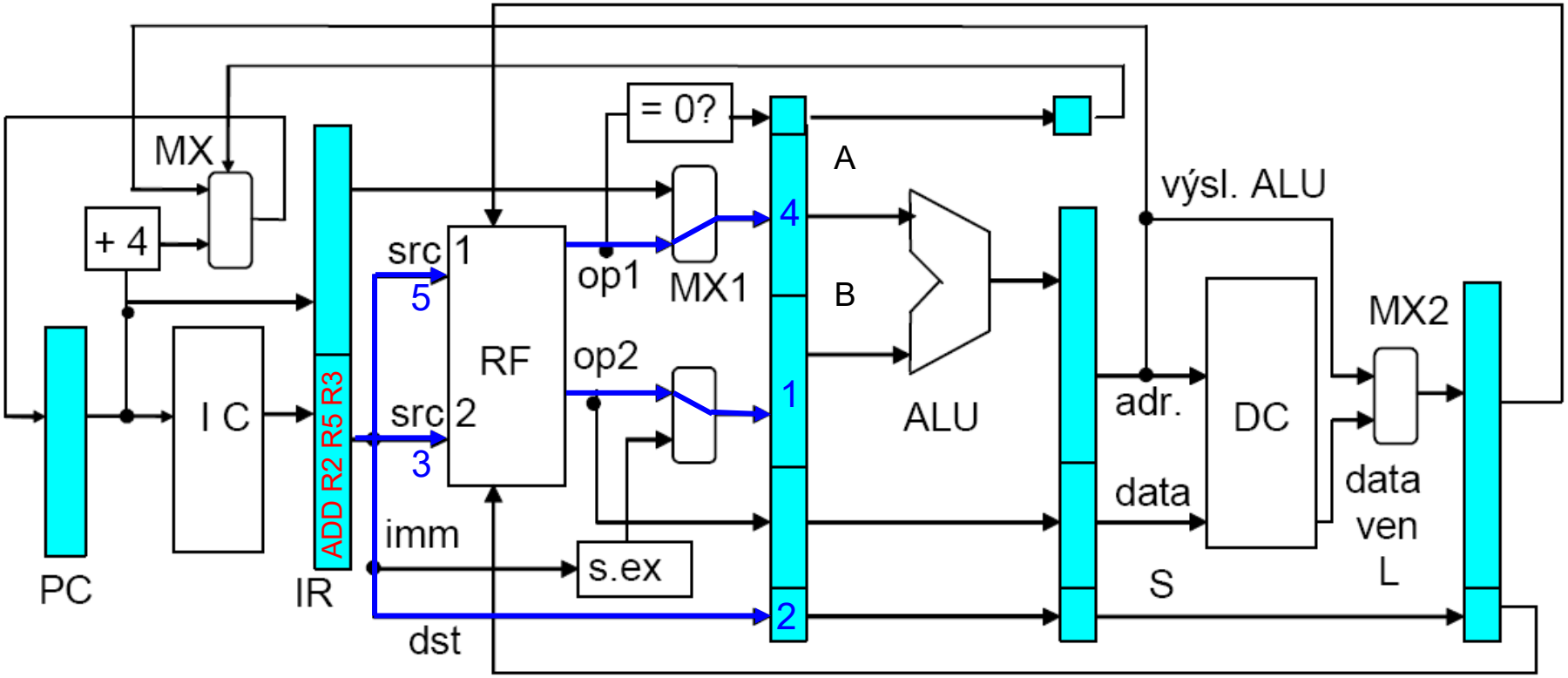

D – instruction decode + register fetch: src1 = 5, src2 = 3 (výběr operandů ze sady registrů)

Předpokládejme, že R5 = 4 a R3 = 1

Příklad: ADD R2, R5, R3, fáze E

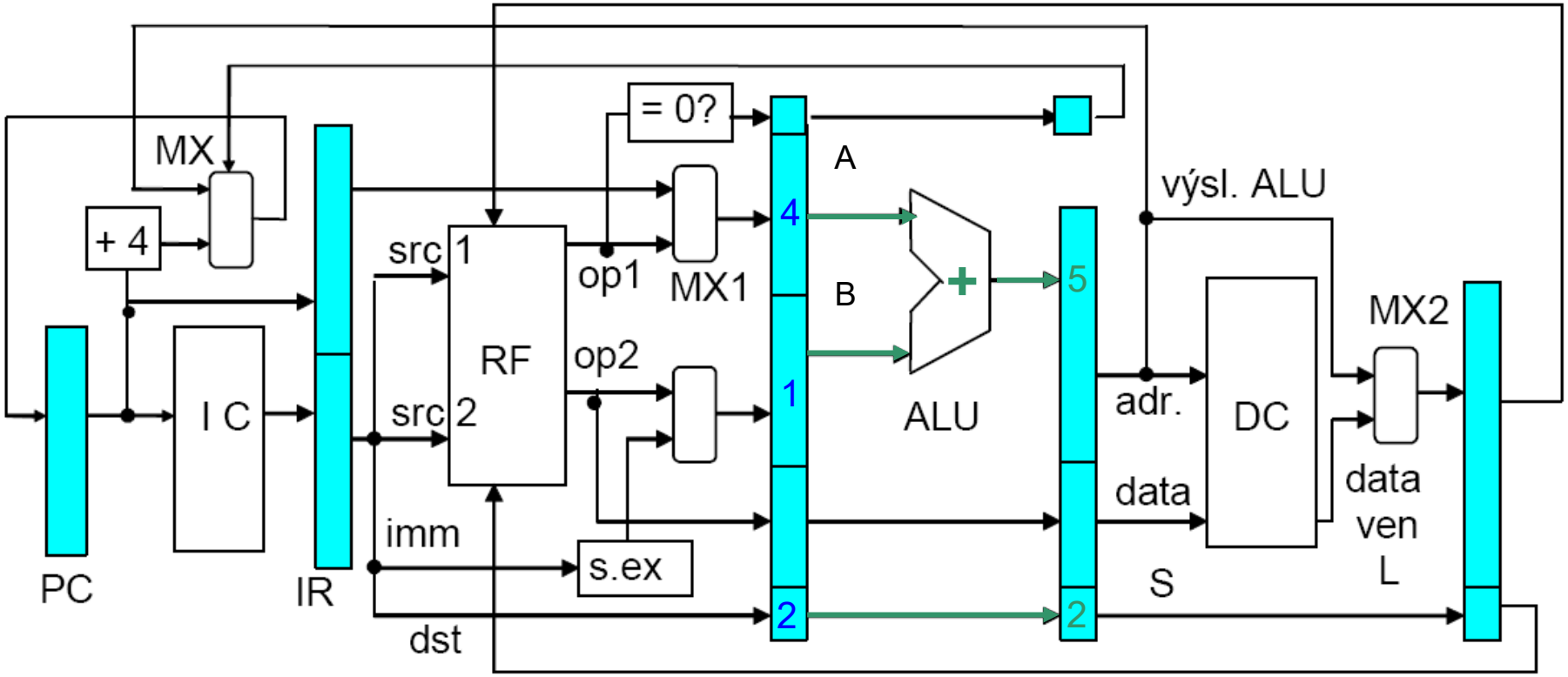

E – provedení: ALUoutput ← A op B (op je sčítání)

Příklad: ADD R2, R5, R3, fáze M

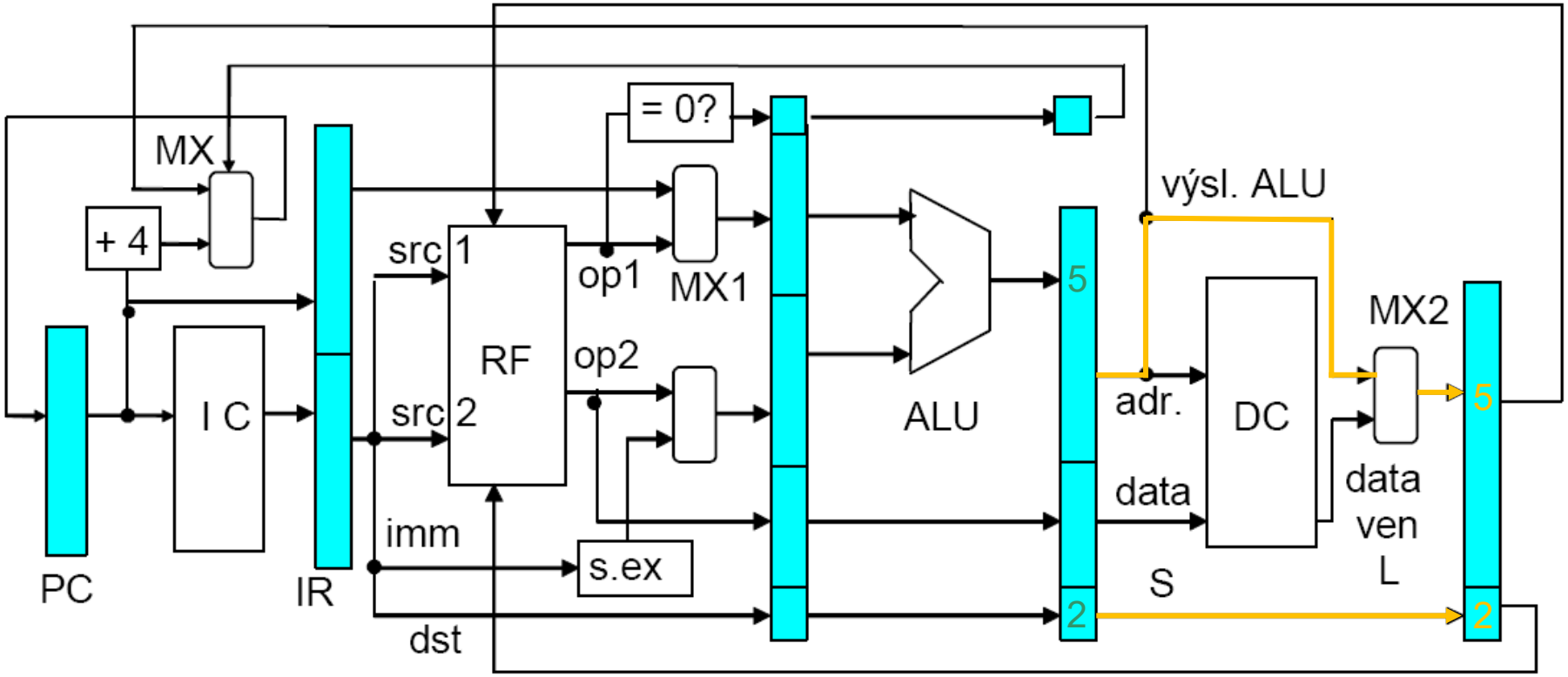

M – přístup do paměti – u této instrukce se k paměti nepřistupuje, jen se přesune výsledek do dalšího stupně

Příklad: ADD R2, R5, R3, fáze W

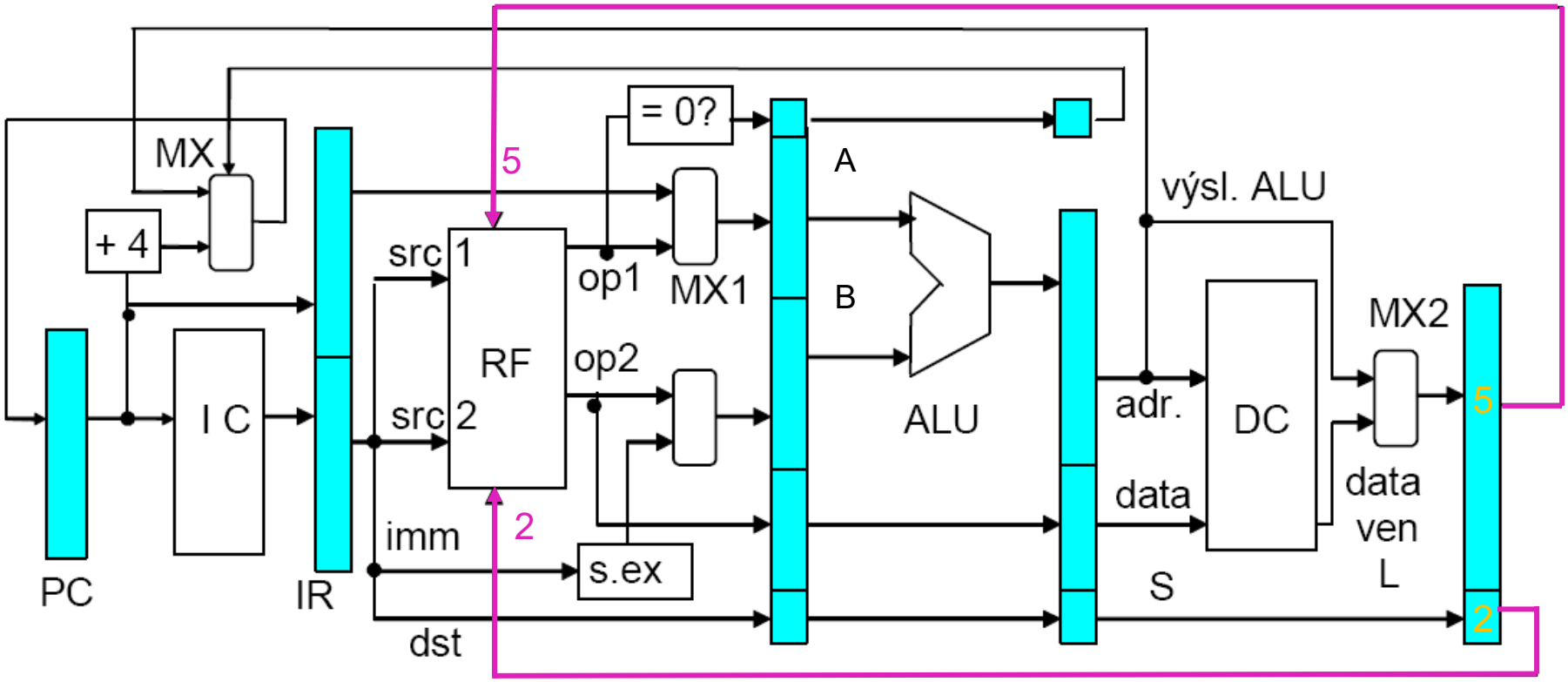

W – uložení výsledku R2 ← 5

Příklad: Load R2, adr_35, fáze F

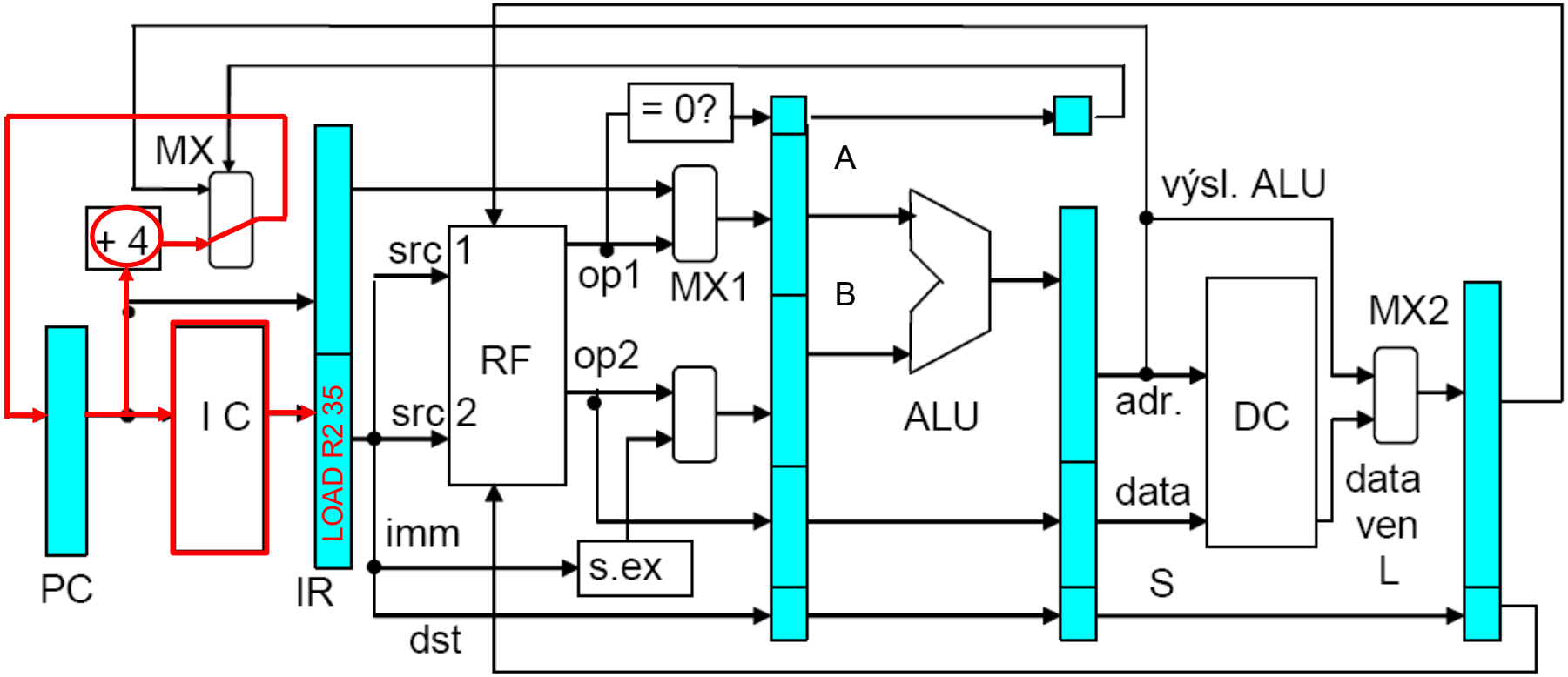

F – instruction fetch: IR ← IC [PC], PC ← PC + 4 (načtení instrukce do IR, zvýšení PC)

Příklad: Load R2, adr_35, fáze **D**

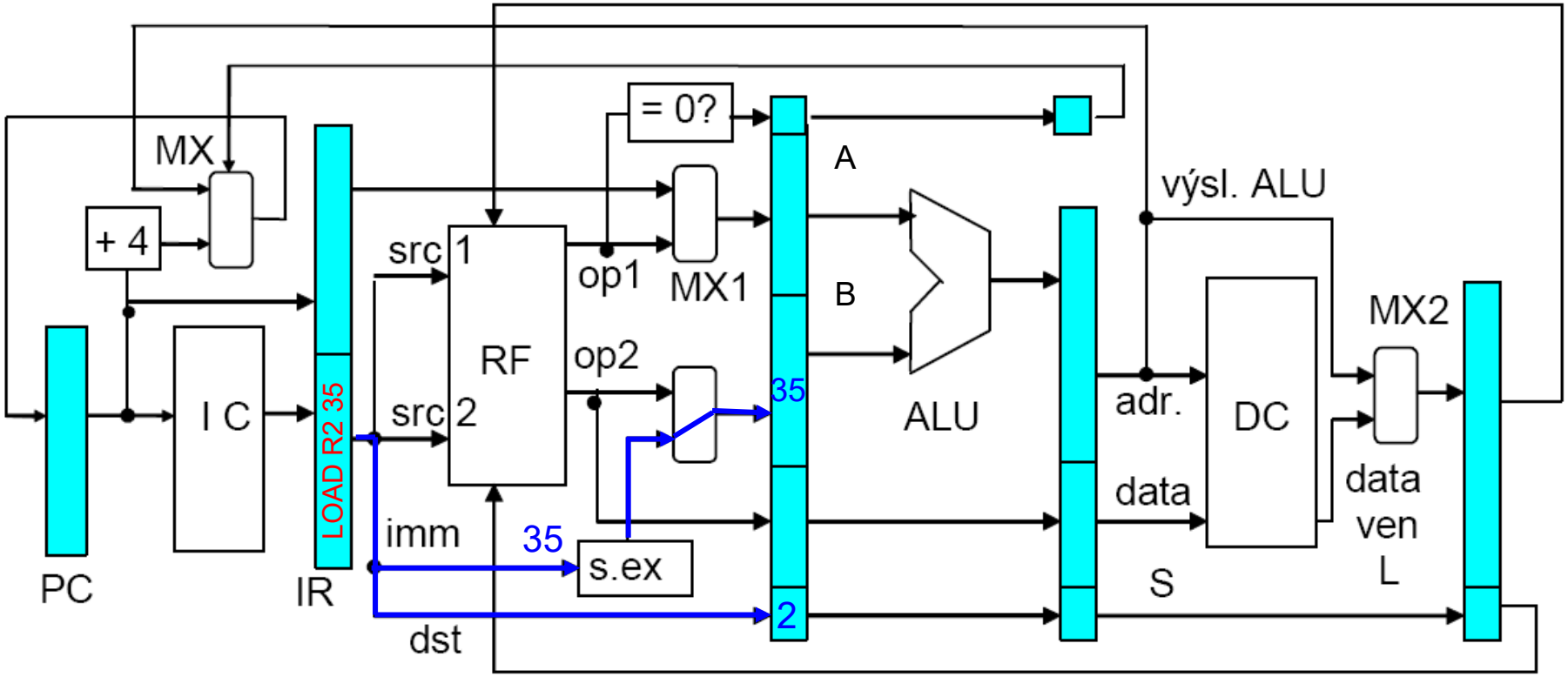

D – instruction decode + register fetch: Imm ← IRadr (extrakce adresy z IR)

Příklad: Load R2, adr_35, fáze E

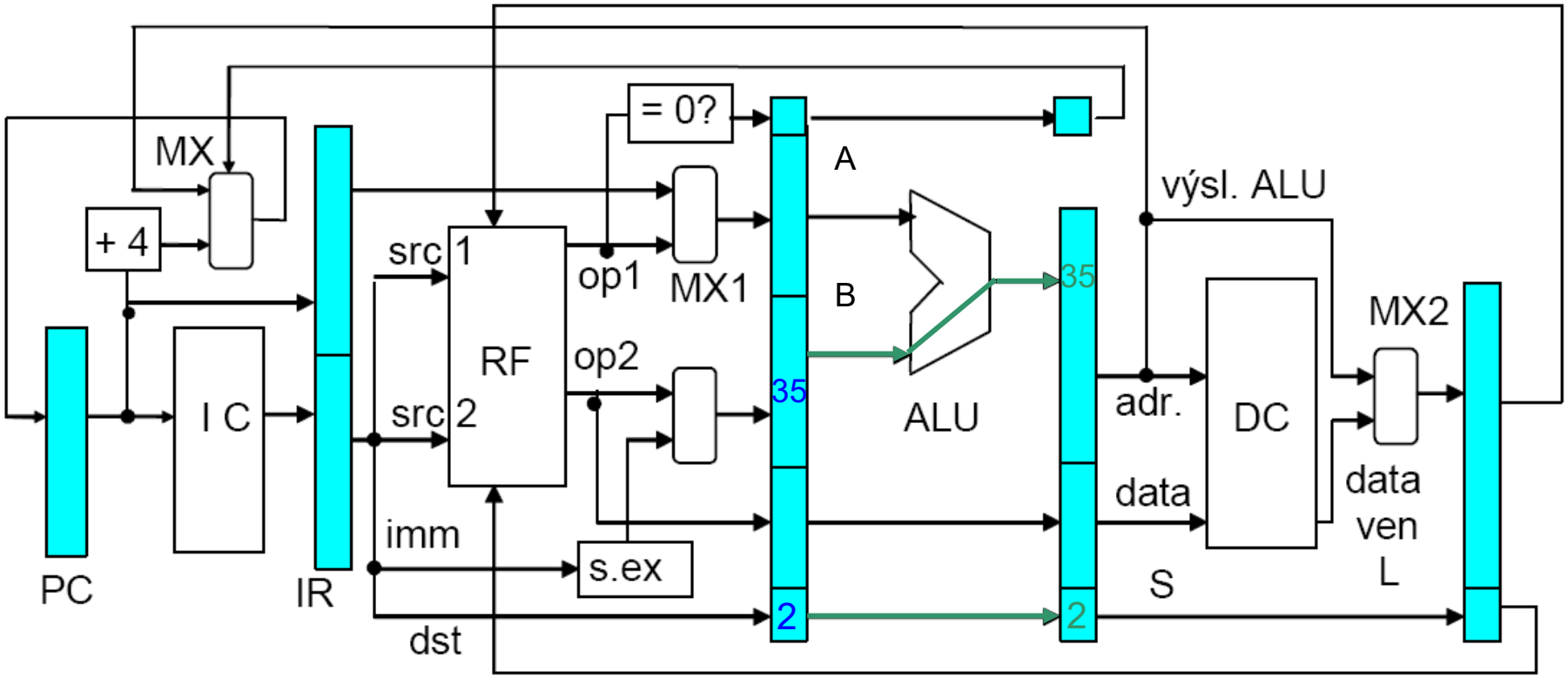

E – provedení + cyklus výpočtu efektivní adresy

ALUoutput ← Imm, kdy se nastaví operace ALU na identitu, tj. ALUoutput = B = 35

Příklad: Load R2, adr_35, fáze M

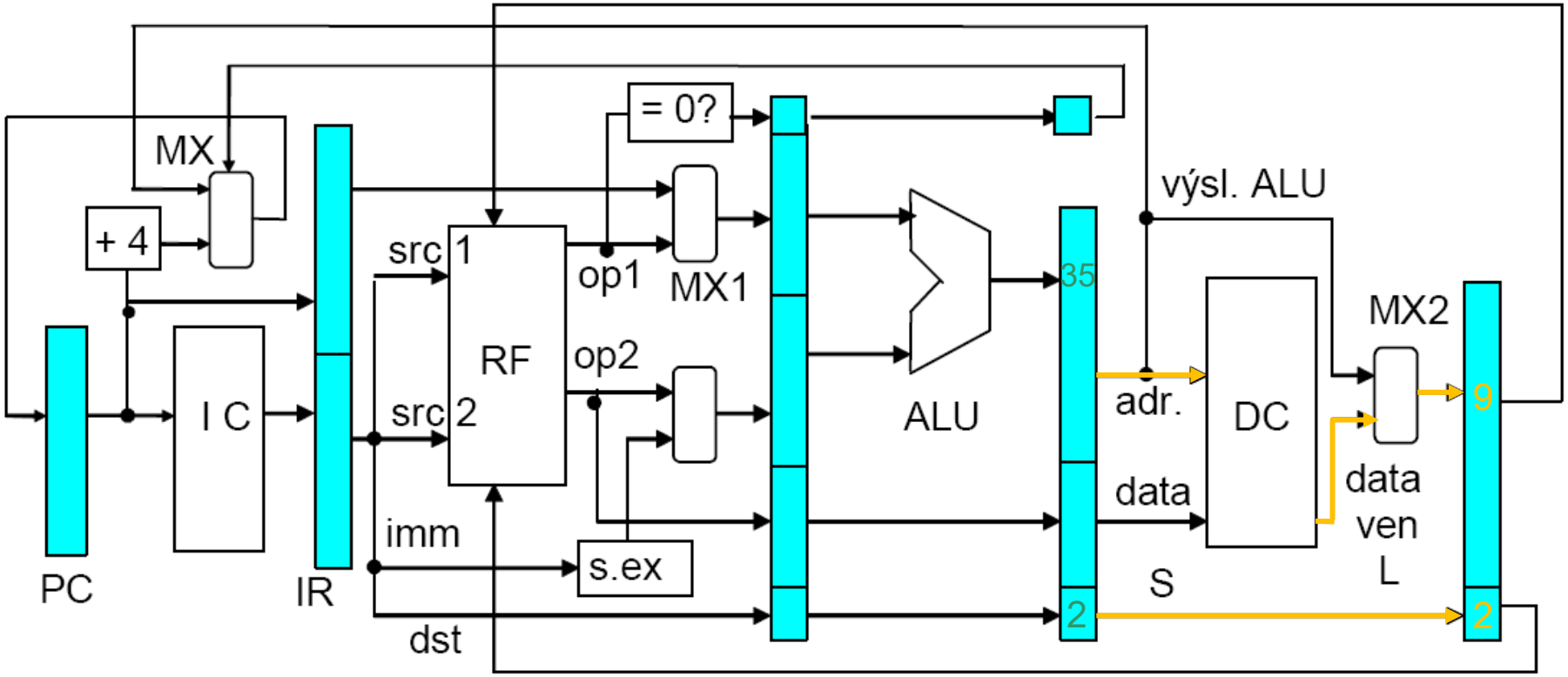

M – přístup do paměti DC [ALUoutput]

Předpokládejme, že DC[35] = 9

Příklad: Load R2, adr_35, fáze W

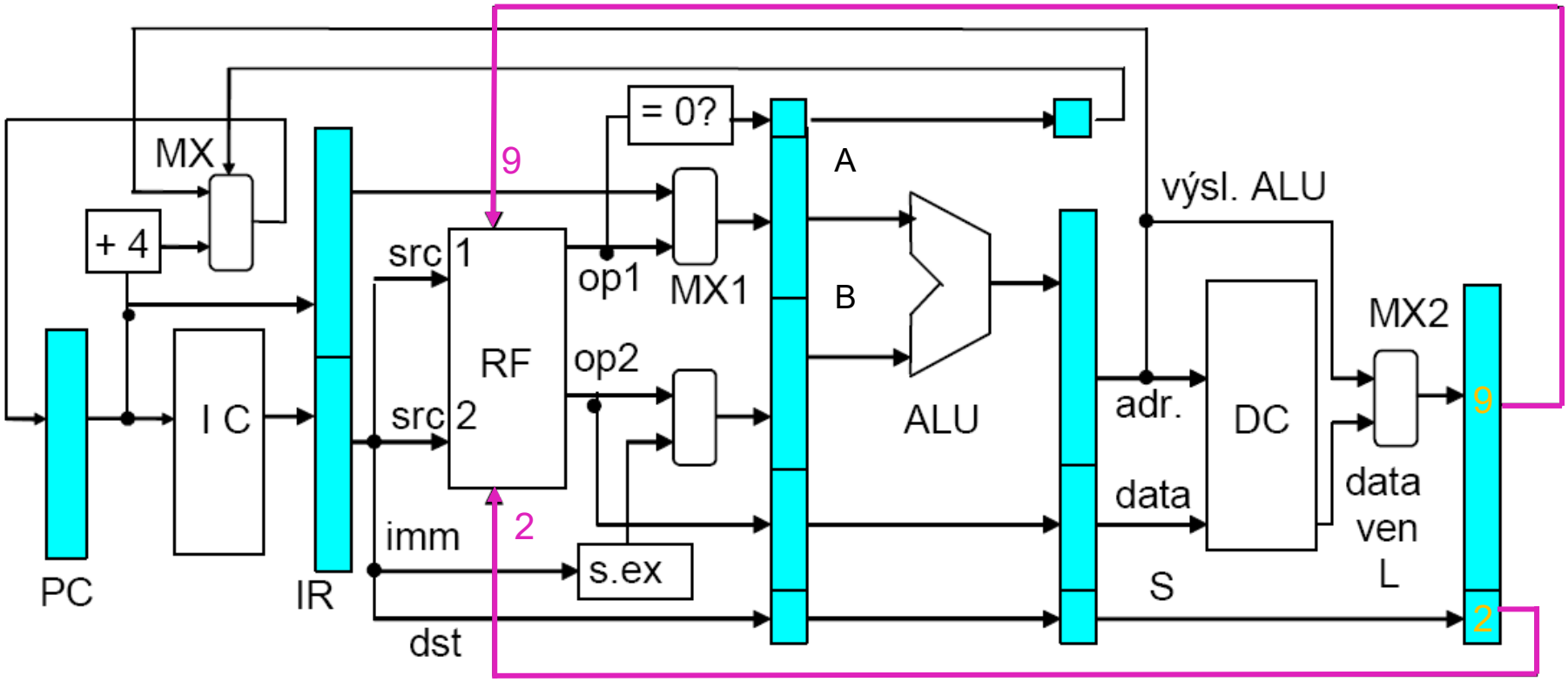

W – uložení výsledku R2 ← 9

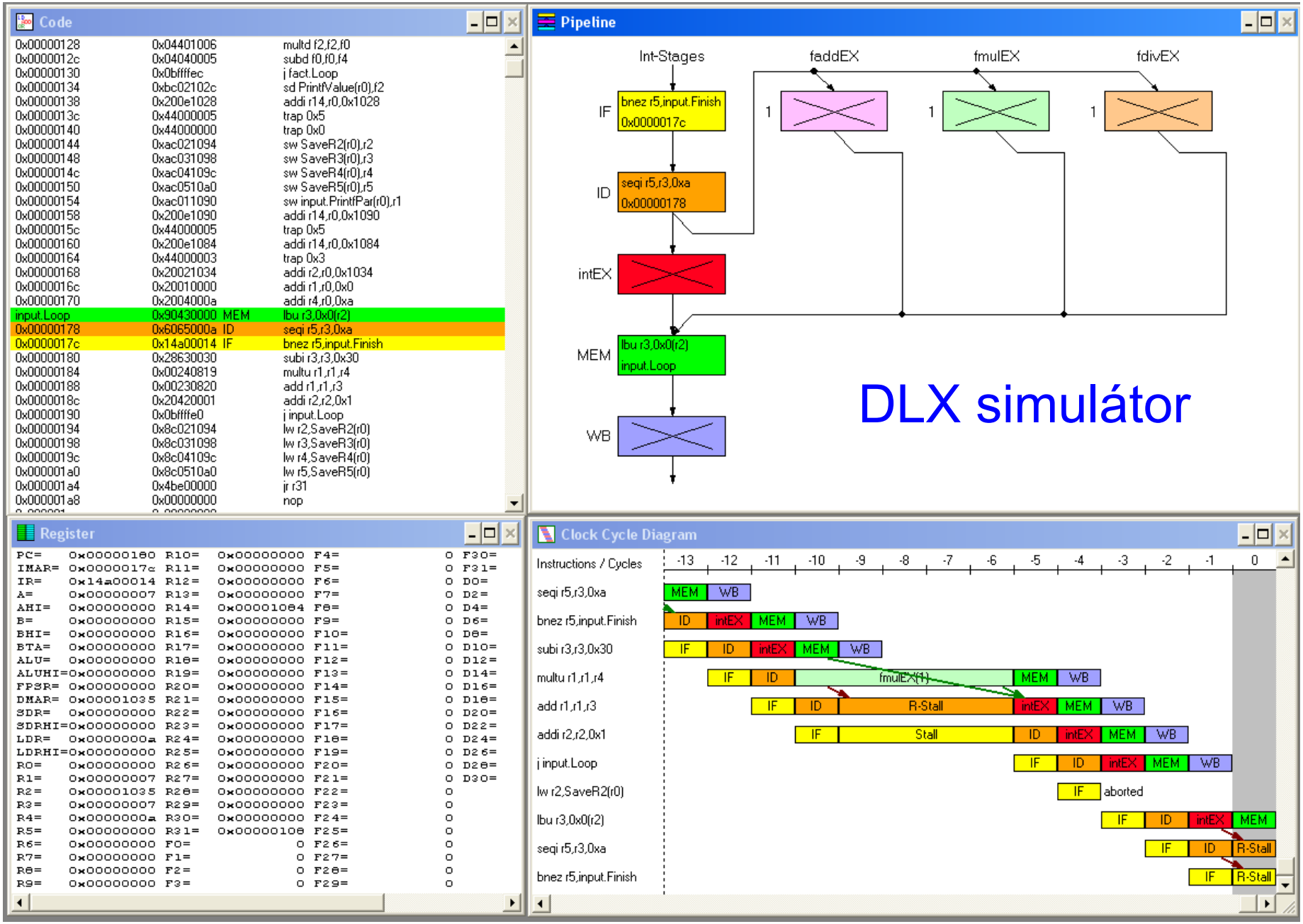
Code
0x00000128 0x04401006 multd f2,f2,f0
0x0000012c 0x04040005 subd f0,f0,f4
0x00000130 0x0bffffec j fact.Loop
0x00000134 0xbc02102c sd PrintfValue(r0),f2
0x00000138 0x200e1028 addi r14,r0,0x1028
0x0000013c 0x44000005 trap 0x5
0x00000140 0x44000000 trap 0x0
0x00000144 0xac021094 sw SaveR2(r0),r2
0x00000148 0xac031098 sw SaveR3(r0),r3
0x0000014c 0xac04109c sw SaveR4(r0),r4
0x00000150 0xac0510a0 sw SaveR5(r0),r5
0x00000154 0xac011090 sw input.PrintfPar(r0),r1
0x00000158 0x200e1090 addi r14,r0,0x1090
0x0000015c 0x44000005 trap 0x5
0x00000160 0x200e1084 addi r14,r0,0x1084
0x00000164 0x44000003 trap 0x3
0x00000168 0x20021034 addi r2,r0,0x1034
0x0000016c 0x20010000 addi r1,r0,0x0
0x00000170 0x2004000a addi r4,r0,0xa
input.Loop 0x90430000 MEM lbu r3,0x0(r2)
0x00000178 0x6065000a ID seqi r5,r3,0xa
0x0000017c 0x14a00014 IF bnez r5,input.Finish
0x00000180 0x28630030 subi r3,r3,0x30
0x00000184 0x00240819 multu r1,r1,r4
0x00000188 0x00230820 add r1,r1,r3
0x0000018c 0x20420001 addi r2,r2,0x1
0x00000190 0x0bfffe0 j input.Loop
0x00000194 0x8c021094 lw r2,SaveR2(r0)
0x00000198 0x8c031098 lw r3,SaveR3(r0)
0x0000019c 0x8c04109c lw r4,SaveR4(r0)
0x000001a0 0x8c0510a0 lw r5,SaveR5(r0)
0x000001a4 0x4be00000 jr r31
0x000001a8 0x00000000 nop
Pipeline
Int-Stages
faddEX
fmulEX
fdivEX
IF
ID
intEX
MEM
WB
bnez r5,input.Finish
0x0000017c
seqi r5,r3,0xa
0x00000178
lbu r3,0x0(r2)
input.Loop
1
DLX simulátor
Register
PC= 0x00000180 R10= 0x00000000 F4= 0 F30=
IMAR= 0x0000017c R11= 0x00000000 F5= 0 F31=
IR= 0x14a00014 R12= 0x00000000 F6= 0 D0=
A= 0x00000007 R13= 0x00000000 F7= 0 D2=
AHI= 0x00000000 R14= 0x00001084 F8= 0 D4=
B= 0x00000000 R15= 0x00000000 F9= 0 D6=
BHI= 0x00000000 R16= 0x00000000 F10= 0 D8=
BTA= 0x00000000 R17= 0x00000000 F11= 0 D10=
ALU= 0x00000000 R18= 0x00000000 F12= 0 D12=
ALUHI=0x00000000 R19= 0x00000000 F13= 0 D14=
FPSR= 0x00000000 R20= 0x00000000 F14= 0 D16=
DMAR= 0x00001035 R21= 0x00000000 F15= 0 D18=
SDR= 0x00000000 R22= 0x00000000 F16= 0 D20=
SDRHI=0x00000000 R23= 0x00000000 F17= 0 D22=
LDR= 0x0000000a R24= 0x00000000 F18= 0 D24=
LDRHI=0x00000000 R25= 0x00000000 F19= 0 D26=
R0= 0x00000000 R26= 0x00000000 F20= 0 D28=
R1= 0x00000007 R27= 0x00000000 F21= 0 D30=
R2= 0x00001035 R28= 0x00000000 F22= 0
R3= 0x00000007 R29= 0x00000000 F23= 0
R4= 0x0000000a R30= 0x00000000 F24= 0
R5= 0x00000000 R31= 0x00001084 F25= 0
R6= 0x00000000 F0= 0 F26= 0
R7= 0x00000000 F1= 0 F27= 0
R8= 0x00000000 F2= 0 F28= 0
R9= 0x00000000 F3= 0 F29= 0
Clock Cycle Diagram
Instructions / Cycles
-13 -12 -11 -10 -9 -8 -7 -6 -5 -4 -3 -2 -1 0
seqi r5,r3,0xa
bnez r5,input.Finish
subi r3,r3,0x30
multu r1,r1,r4
add r1,r1,r3
addi r2,r2,0x1
j input.Loop
lw r2,SaveR2(r0)
lbu r3,0x0(r2)
seqi r5,r3,0xa
bnez r5,input.Finish
IF
ID
intEX
MEM
WB
fmulEX(f1)
R-Stall
Stall
aborted

Konflikty (hazardy) u řetězeného zpracování v procesorech, které mohou vést ke zpomalení linky

1. Strukturální – obvodová struktura neumožňuje současné provedení určitých akcí – např. současné čtení dvou hodnot z paměti nebo současné provedení dvou sčítání, pokud má procesor jednu ALU
2. Datové – když jsou zapotřebí data z předcházející instrukce, která není dokončena.
3. Řídicí – když skoková instrukce mění obsah PC, nebo jiné.

ad 1)
```
F  D  E  M  W
   F  D  E  M  W
      F  D  E  M  W
         F  D  E  M  W
```

požadavek na současné čtení instrukce a čtení operandu z paměti

Řešení: rozdělit paměť na paměť instrukcí a paměť dat

Obecné řešení: přidání výpočetních jednotek

Datové konflikty

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ADD **R1**, R2, R3	IF	ID	EX	MA	**WB**				
SUB R4, R5, **R1**		IF	$\mathbf{ID_{sub}}$	EX	MA	WB			
AND R6, **R1**, R7			IF	$\mathbf{ID_{and}}$	EX	MA	WB		
OR R8, **R1**, R9				IF	$\mathbf{ID_{or}}$	EX	MA	WB	
XOR R10,**R1**,R11					IF	$\mathbf{ID_{xor}}$	EX	MA	WB

Výsledek instrukce ADD bude k dispozici v 5. taktu.
Instrukce SUB, AND a OR tak provedou chybný výpočet.
Pozn: ADD R1, R2, R3 provede R1 = R2 + R3

Forwarding (bypassing)

Poskytnutí mezivýsledku dřív než bude zapsán do registru. Je to umožněno přidáním speciálních datových cest a rozšířením multiplexorů – viz příklady na obrázku. Pomáhá řešit datové konflikty.

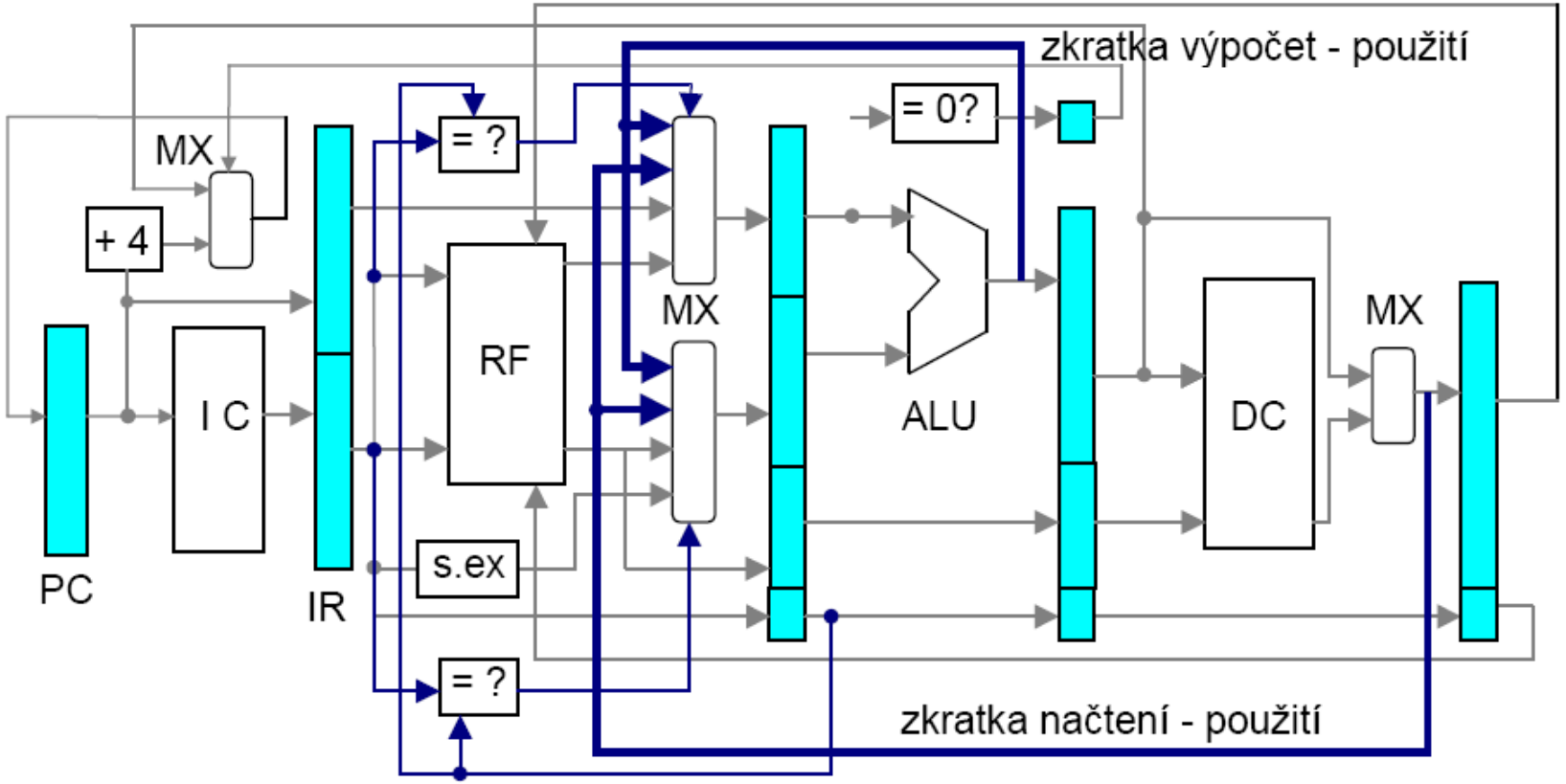

Kdy Forwarding nefunguje?

		1	2	3	4	5	6	7	8
LW	**R1**, a	IF	ID	EX	**MA**	**WB**			
SUB	R4, **R1**, R5		IF	ID	$\mathbf{EX_{sub}}$	MA	WB		
AND	R6, **R1** R7			IF	ID	$\mathbf{EX_{and}}$	MA	WB	
OR	R8, **R1**, R9				IF	**ID**	EX	MA	WB

LW (load word) má data až na konci fáze MA, ale SUB je potřebuje na začátku EX.

Je nutné přidat obvod (pipeline interlock), který hazard detekuje a pozastaví linku (fáze *stall*) , aby nebyla porušena logika programu. Někdy stačí, když překladač „přeskládá“ instrukce.

		1	2	3	4	5	6	7	8	9
LW	**R1**, a	IF	ID	EX	**MA**	WB				
SUB	R4, **R1**, R5		IF	ID	***stall***	$\mathbf{EX_{sub}}$	MA	WB		
AND	R6, **R1** R7			IF	***stall***	ID	EX	MA	WB	
OR	R8, **R1**, R9				***stall***	IF	ID	EX	MA	WB

Klasifikace datových konfliktů

Mějme instrukce A a B, a platí, že A předchází B.

RAW – Read After Write
B se pokouší číst zdroj před tím, než A do něj zapsala. B přečte starou hodnotu. Řešení: forwarding.

WAW – Write After Write
B se pokouší zapsat operand dřív, než je proveden zápis instrukcí A. Zápis je tak proveden v chybném pořadí. V DLX nenastane, protože je povoleno zapisovat jen ve fázi WB.

WAR – Write After Read
B se pokouší zapsat operand dřív než je přečten A. A tak získá novější hodnotu, což je chyba. Nenastane v DLX.

RAR – není hazard :-)

Řídicí konflikty

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10. … (takt hodin)	
I1.	F	D	E	M	W						// JC addr_L1 … (Jump to L1 if Carry flag = 1)
I2.		-	-	-	F	D	E	M	W		
I3.						F	D	E	M	W	
I4.							F	D	E	M	W
atd.											

Obecně: Pokud je I1 skok, CPU neví, z jaké adresy načíst další instrukci. Adresa bude známa až ve fázi M instr. I1 (viz str. 14). Pokud není v CPU podpora řešení řídicího konfliktu, linka stojí 3 takty.
V procesoru DLX: vždy se začne načítat I2 (kompilátor vloží vhodnou instrukci/e, v nejhorším případě NOP). Pokud se má skok provést, chybně rozpracované instrukce se zahodí.

Pokročilé řešení:
Zavést specializované obvody (prediktor skoku a paměť cílové adresy skoku - BTB), které odhadnou, (1) zda provést či neprovést skok a (2) adresu skoku.

Př. Přeskládání instrukcí kompilátorem

Původní kód:

```
I1      JC L1
I2      XOR R5, R5, R3
I3      INC R2
I4 L1:  AND R5, R5, R3
I5      LD R6, adr1
I6      LD R7, adr2
I7      MOV R8, R7
I8      ST R1
```

Optimalizovaný kód:

```
I1      JC L1
I5      LD R6, adr1
I6      LD R7, adr2
I7      MOV R8, R7
I2      XOR R5, R5, R3
I3      INC R2
I4 L1:  AND R5, R5, R3
I8      ST R1
```

C=1

C=0

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I1	F	D	E	M	W					
I2										
I3										
I4					F	D	E	M	W	
I5		F	D	E	M	W				
I6			F	D	E	M	W			
I7				F	D	E	M	W		
I8						F	D	E	M	W

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I1	F	D	E	M	W					
I2					F	D	E	M	W	
I3						F	D	E	M	W
I4							F	D	E	M
I5		F	D	E	M	W				
I6			F	D	E	M	W			
I7				F	D	E	M	W		
I8								F	D	E

Tři vyznačené instrukce nejsou datově závislé na okolním kódu a mohou se provést po I1. Pro C=1 (skok) ani pro C=0 (ne-skok) nedojde k pozastavení linky.

Řídicí konflikty a predikce skoků

Experimentálně bylo zjištěno, že četnost skoků v programech je značná, kolem 20% u univerzálních programů a 5-10% u vědecko-technických výpočtů. Celkově se zhruba 5/6 (83%) skoků provede.
U všech skoků je třeba zrychlit zjištění cílové adresy – k tomu se používá malá paměť cache pro uložení cílových adres (BTB – Branch Target Buffer), která se postupně naplňuje a aktualizuje. Pro nepodmíněné skoky a pro správně predikované podmíněné skoky se zřetězená linka nepozastaví.
U podmíněných skoků jde ještě navíc o vyhodnocení podmínky. O splnění podmínky je možné spekulovat - jde o tzv. predikci skoků, která může být statická (kompilátor nastaví bit predikce) nebo dynamická pomocí speciálního HW.

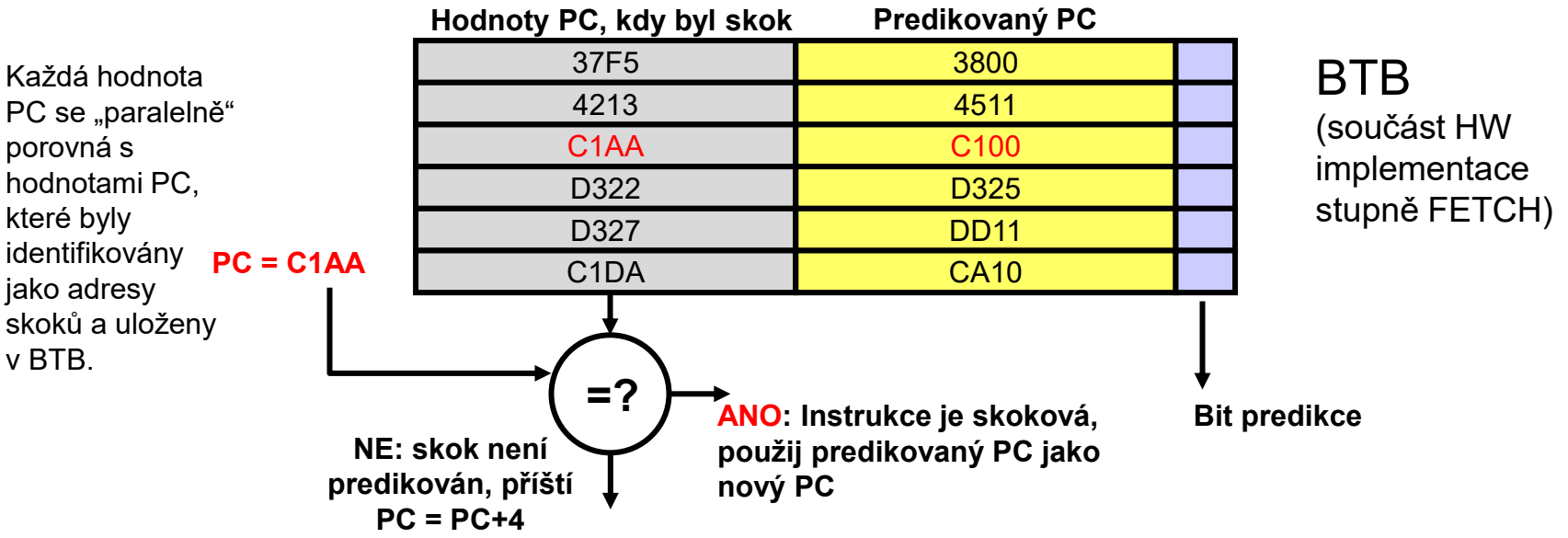

Nejjednodušší prediktor: Jednobitový prediktor

Používá jen 1 bit historie, tj. zda se skok v předchozím průchodu provedl či ne, a předpovídá stejné chování v příštím průchodu.

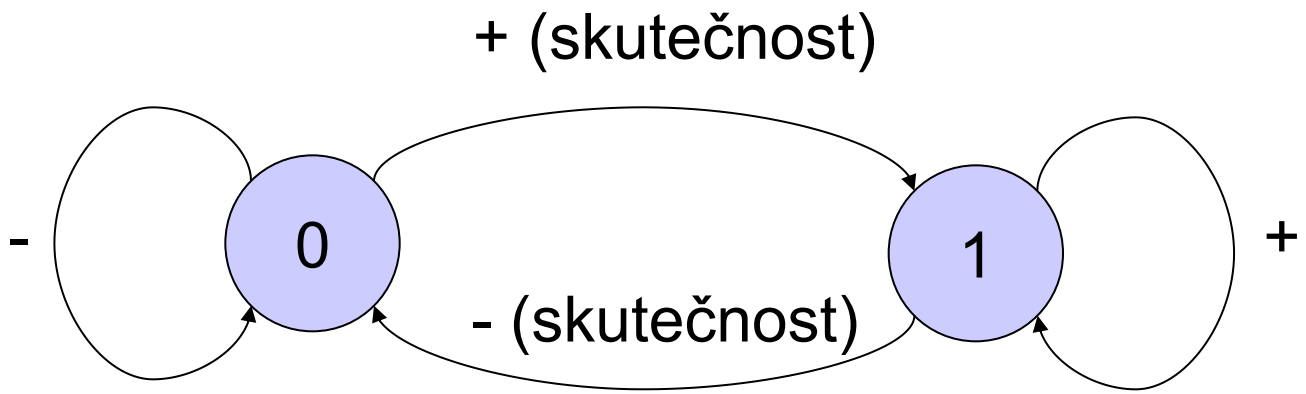

stav 0 = skok minule neproveden, předpověď je neskoč (-)
stav 1 = skok minule proveden, předpověď je skoč (+)
Pokud je předpověď chybná, přejdi do druhého stavu.

Při chybné predikci musí být nesprávně prováděná větev programu ukončena a musí začít načítání instrukcí ze správné větve. Je třeba aktualizovat BTB. Stojí to několik taktů řetězené linky.

Rozšíření pipeline: FX a FP operace

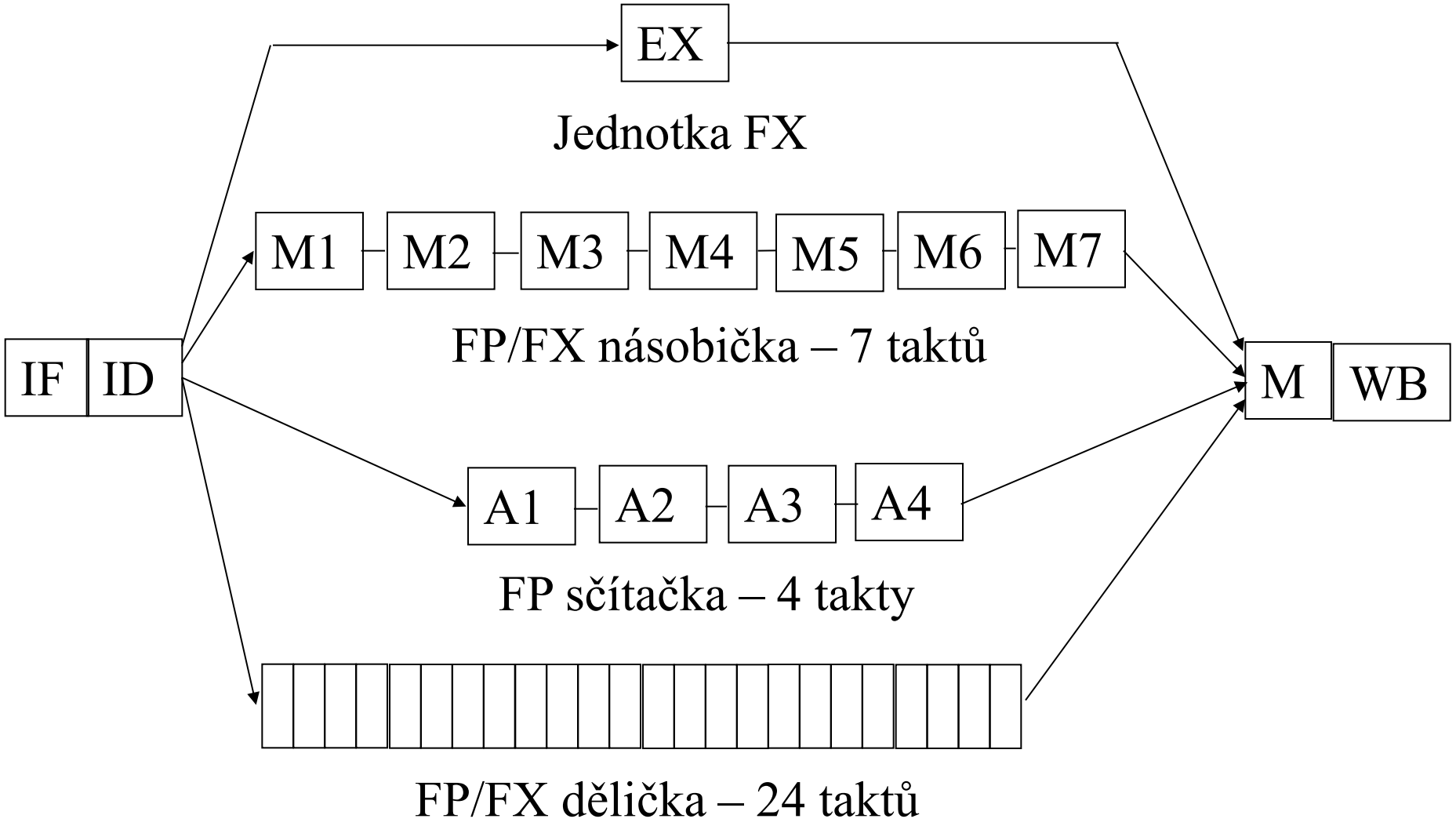

Příklad a potenciální problém

Mějme tento úsek programu: (.D znamená dvojnásobnou přesnost)

```
DIV.D    F0, F2, F4
ADD.D    F10, F10, F8
SUB.D    F12, F12, F14
```

Na první pohled zde nejsou problémy, protože mezi instrukcemi nejsou datové závislosti. Ovšem podle předcházející řetězené struktury budou instrukce ADD a SUB dokončeny dříve, než dříve zahájená instrukce DIV (out-of-order completion).
Pokud však nastane v době dokončování DIV výjimka, instrukce ADD a SUB se již nesmějí provést - tak jak by se stalo *na klasické neřetězené výpočetní struktuře*.
Řešení: nutno zavést koncept precizního přerušení (viz pokročilý kurz o procesorech)

Poznámky k zřetězenému zpracování

- Zřetězené zpracování přináší urychlení výpočtu nejen v procesorech, ale i v jiných číslicových obvodech (např. pro zpracování obrazu, paketů, bioinformatických dat apod.).
- Pokud použijeme zřetězené zpracování v procesoru, musíme dodat řadu podpůrných obvodů a řešit řadu nových problémů.
- Podrobnější analýza problémů zřetězeného zpracování v procesorech bude provedena v magisterském kurzu Architektura výpočetních systémů.
- Kromě řetězení se používají i další koncepty, které vedly ke vzniku nových kategorií procesorů:
  - superskalární architektury
  - VLIW procesory
  - vektorové procesory
  - multivláknové procesory
  - atd.

Literatura

- Drábek, V. Výstavba počítačů. Skriptum VUT, 1995
- Dvořák, V., Drábek, V.: Architektura procesorů. Studijní opora. FIT VUT v Brně 2006
- Win DLX simulator
  - http://electro.fisica.unlp.edu.ar/arq/downloads/Software/WinDLX/windlx.html